

Asuintonttien kasvillisuus ja sen tuottamat ilmastohyödyt

Paula-Kaisa Leppänen
Aalto-yliopisto/Co-Carbon
3.3.2026

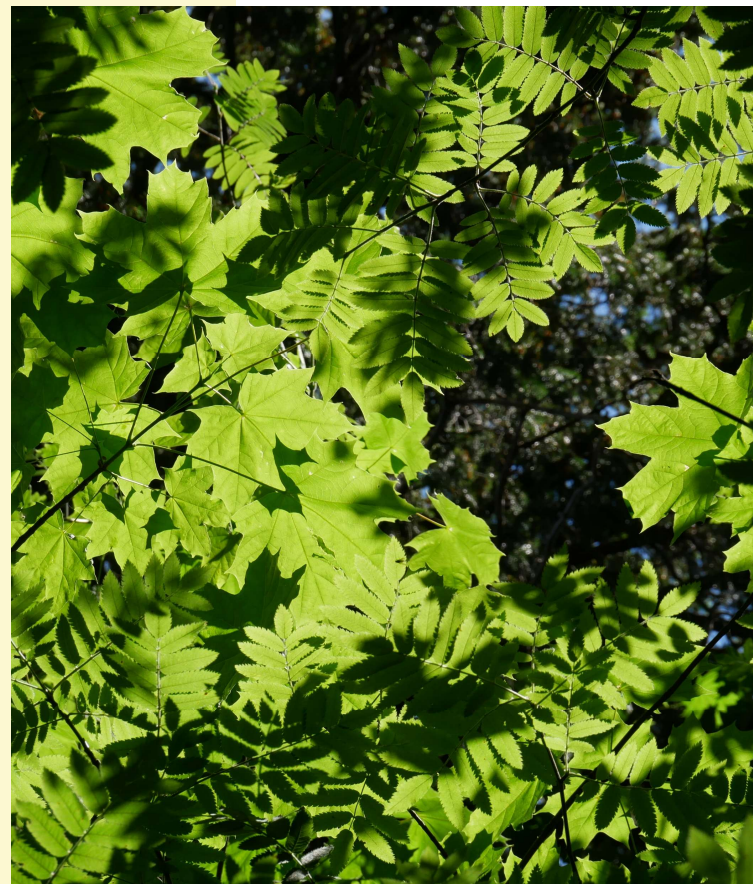
Minä

- Luonnonmaantieteilijä (FM)
- Maisemasuunnittelija (Hortonomi AMK)
- Paikkatietoalalla vuodesta 2003
- Tutkijana Hämeen ammattikorkeakoulussa (Co-Carbon) 2021–2024
- Väitöskirjatutkijana Aallossa (maisema-arkkitehtuuri) 2024 ->

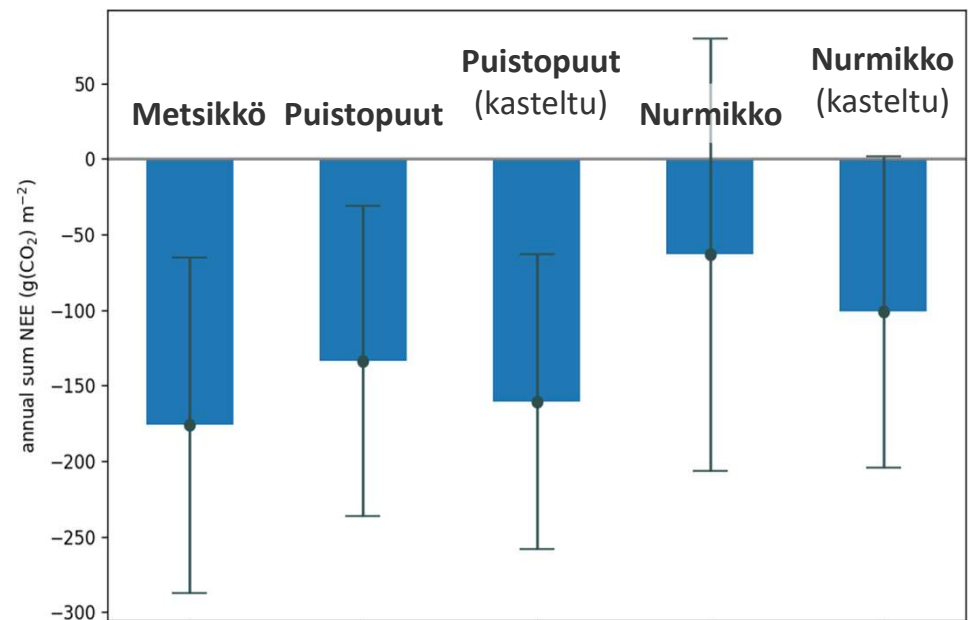
Miksi tutkia kaupunkikasvillisuutta?

- Kaupunkiluonnon hiilensidontaa tutkittu huomattavasti vähemmän kuin metsien tai maatalousalueiden hiilenkiertoa.
- Esim. Helsingissä kaupunkiluonto sitoi 7 prosenttia kaupungin liikenteen ja energiantuotannon päästöistä vuosina 2015–2019. (Havu ym. 2024)
- Asuintontit kattavat n. 40 % kaupunkien viheralasta Euroopassa.

Monimuotoinen kasvillisuus muodostaa kaupunkien hiilinielujen perustan

- Hiiliviisaan kaupunkivihreän suunnittelu vaatii **kokonaisuuden ymmärtämistä** ja hallintaa verkostoista aina yksittäisen kasvin mittakaavaan saakka.
- Kaupunkikasvillisuus on **monimuotoista**, kaikki kasvullinen pinta-ala on potentiaalinen hiilinielu.
- **Kaupunkipuiden** lisäksi suuri merkitys on **muilla kasvillisuustyypeillä**, joiden yhteyttämisen ansiosta hiili kertyy maaperään.

© Leif Backman, Ilmatieteen laitos

NEE= Net Ecosystem Exchange, ekosysteemin nettovaihto

Kuvasi hiilidioksidin (CO₂) kokonaisvaihtoa ekosysteemin ja ilmakehän välillä, ottaen huomioon sekä yhteyttämisen (hiilen sidonta) että hengityksen (hiilen vapautuminen).

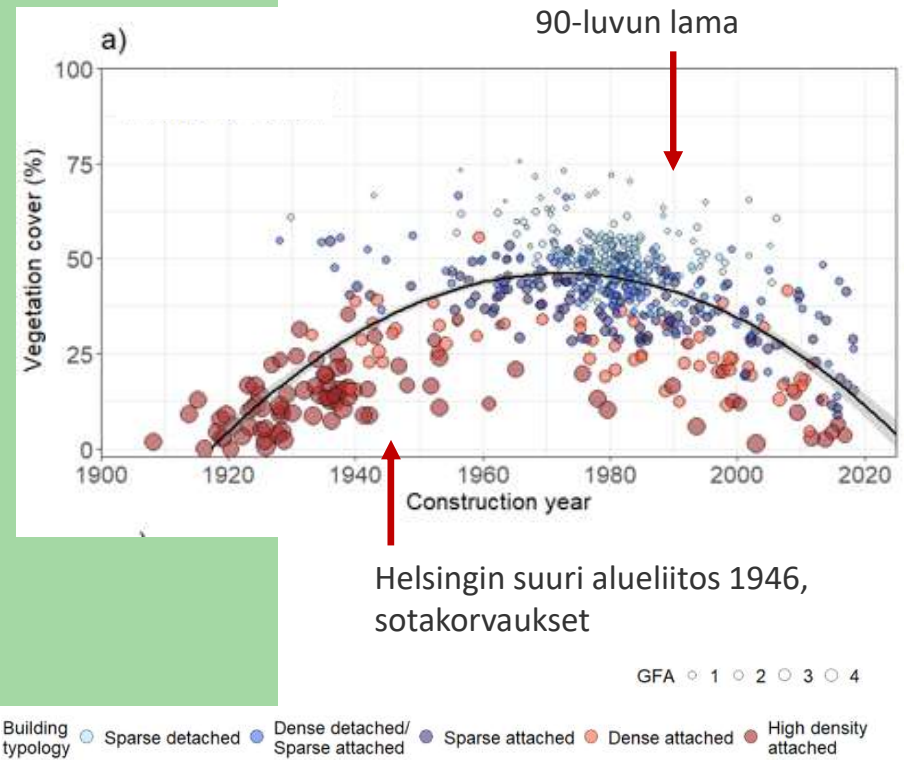
Negatiivinen, kun ekosysteemi on hiilinielu ja positiivinen, kun on hiilen lähde.

Ajallinen ulottuvuus

Rakennusvuoden ja –tehokkuuden vaikutus asuintonttien ilmastohyötyihin

- Tonttikasvillisuuden muutos yhteiskunnallisten muutosten myötä
- Rakennustehokkuuden ja kasvillisuuden määrän suhde heikentynyt tonteilla
- Erityisesti latvuspeittävyuden (suurikokoisen puuston) väheneminen heikentää ilmastohyötyjä

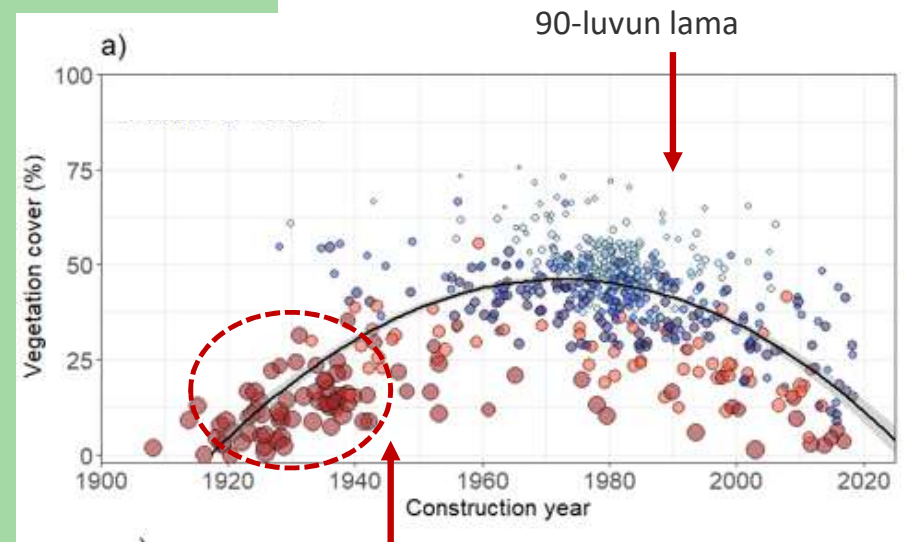
(Leppänen ym. 2024)

Tonttikasvillisuuden muutos

Helsingin kaupungin karttapalvelu 2026

Helsingin suuri alueliitos 1946,
sotakorvaukset

Tonttikasvillisuuden muutos

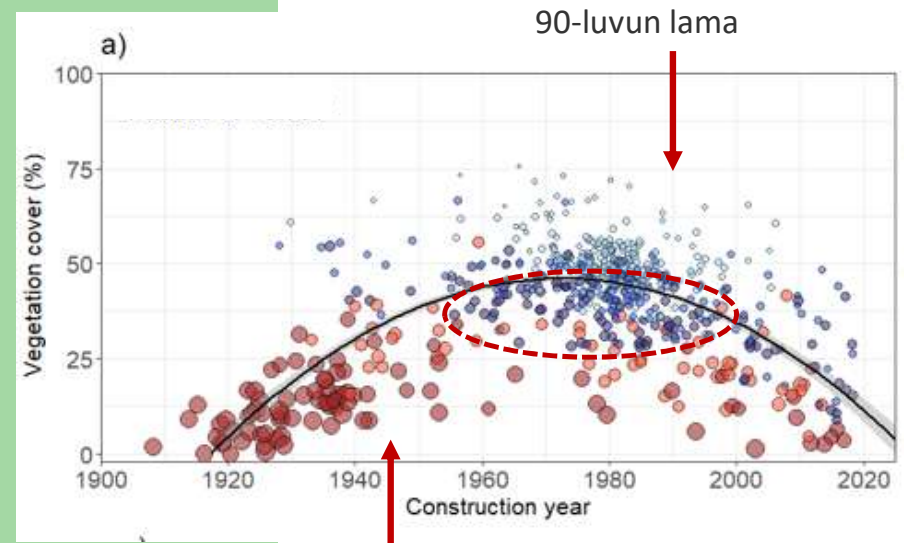

Helsingin kaupungin karttapalvelu 2026

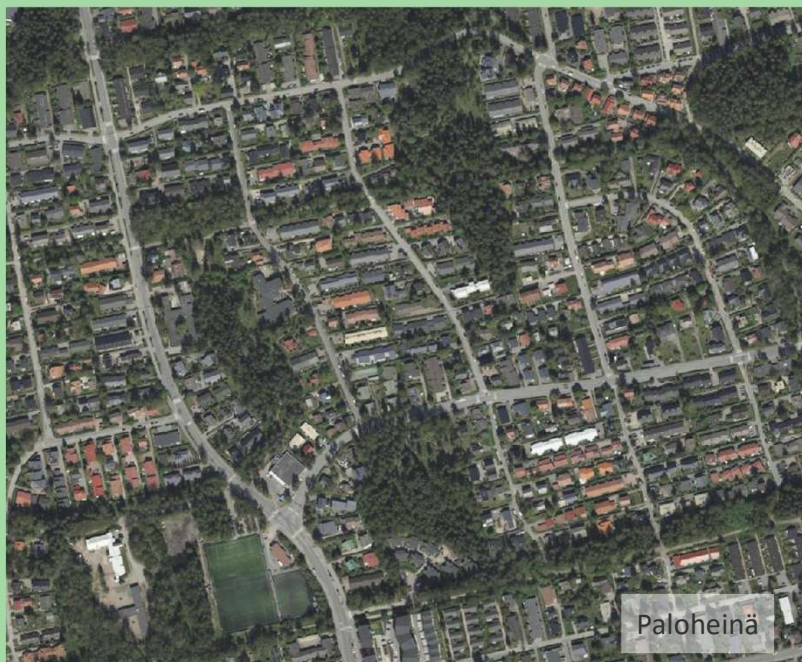

02/03/2026

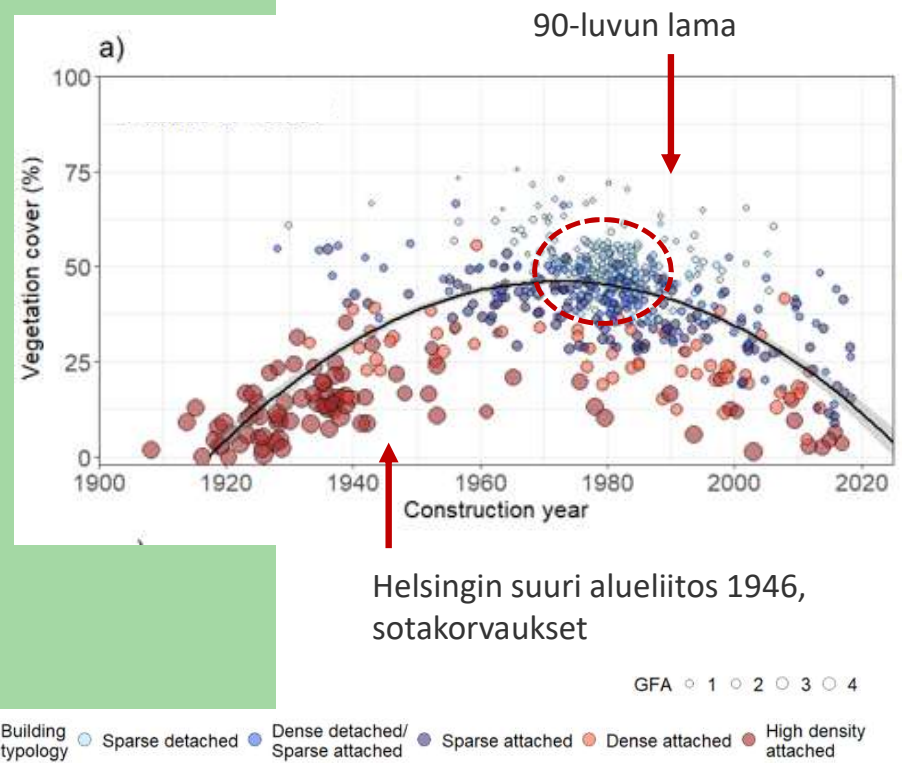
Paula-Kaisa Leppänen

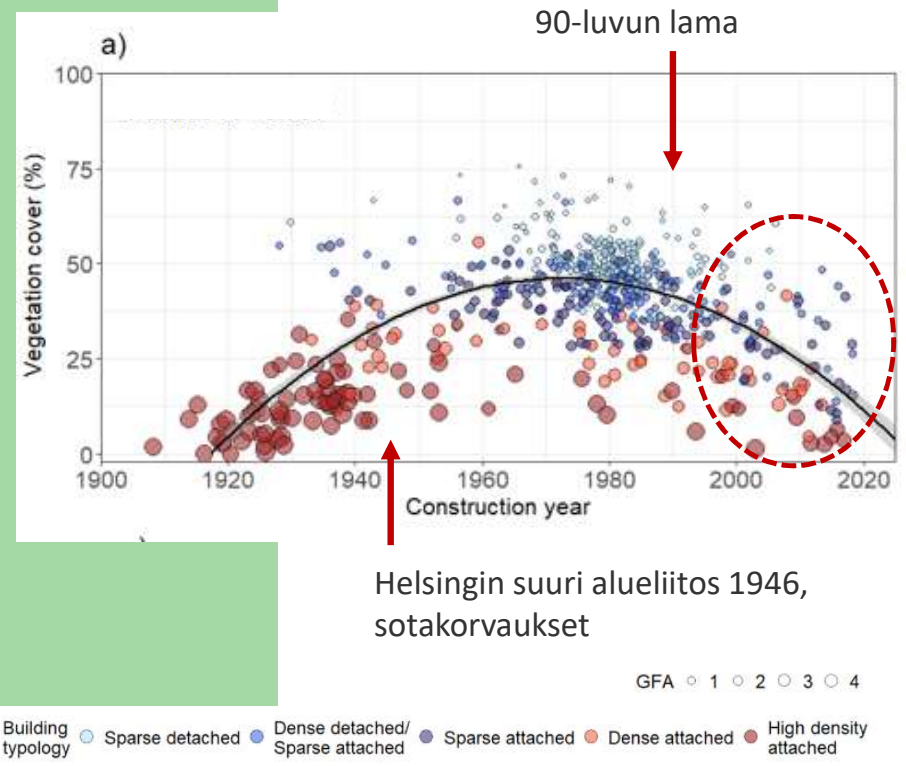
Tonttikasvillisuuden muutos

Helsingin kaupungin karttapalvelu 2026

Tonttikasvillisuuden muutos

Helsingin kaupungin karttapalvelu 2026

02/03/2026

Paula-Kaisa Leppänen

Työn alla

Kerrostalotonttien (AK) kasvillisuuden ja pintamateriaalien kartoitus

- 46 satunnaisesti valittua, olemassa olevaa pihaa Helsingissä
- Kasvillisuuden kartoitus ”rakenteellisella tasolla”
  - Puut, pensaat, ruohovartinen kasvillisuus
  - Maanpäällinen hiilimäärä (puut ja pensaat)
- Pintamateriaalien kartoitus läpäisevä/läpäisemätön

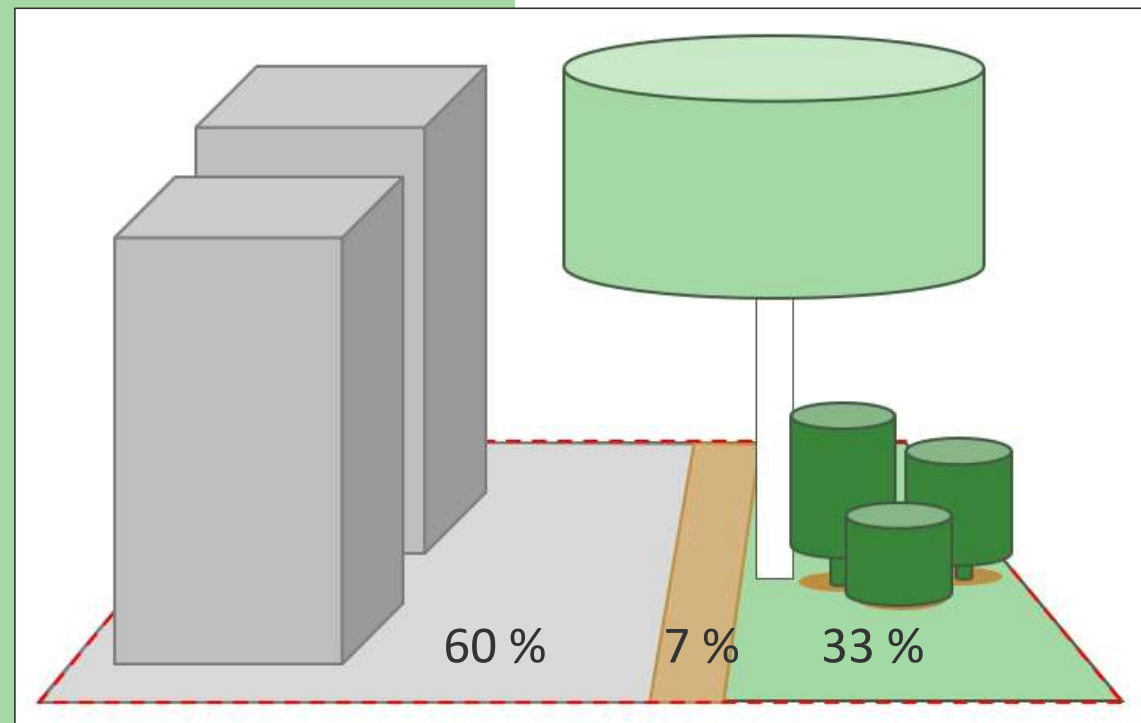
Alustavia tuloksia

Pintamateriaalit, keskiarvo

- Kasvipeitteinen 33 %
  - Latvusto ei mukana!
- Puoliläpäisevä 7 %
- Läpäisemätön 60 %
  - Vaihtelu 50...80%
- Läpäisemättömän pinnan määrä kasvaa rakennustehokkuuden kasvaessa.

Puut ja pensaat

- Pensaiden rooli pihoidilla suurempi kuin julkisilla alueilla.

Havainnot

Ennallistamisasetuksen kohteena olevien kaupunkialueiden **viherpeitteisyyden tulee säilyä yli 45 prosentissa ja latvuspeittävyiden yli kymmenessä prosentissa** kaupunkien taajama-alueen pinta-alasta valtakunnallisella tasolla mitattuna vuoteen 2030 asti.

Vuodesta **2030 alkaen** kaupunkivihreää valtakunnan tasolla ja **latvuspeitteisyyttä kullakin kaupunkialueella tulee kasvattaa** kohti kunkin jäsenvaltion **itse asettamaa, tyydyttävää tasoa**.

- Laadultaan hyvin erityyppiset alueet ovat asetuksessa saman arvoisia (nurmi, metsikkö).
- Kortteli- tai tonttitasoinen latvuspeittävyys jää helposti alle 10%, mikä heikentää **paikallisia hyötyjä**.
- Monimuotoisuuden ja -hyötyisyyden parantaminen edellyttää ekologisen laadun kehittämistä.
- **Monimuotoisuus tulisi huomioida paremmin myös laatukriteereissä** ja ottaa osaksi kansallista ennallistamissuunnitelmaa.
- Asetammeko itse riittävät tavoitteet?

Helsingin kaupungin karttapalvelu 2026

Hiiliviisaussuositukset kaupungeille

- Hiilijalanjäljestä monihyötyiseen hiilikädenjälkeen
- Kaupunkivihreän määrä, laatu ja elinkaari on turvattava
- Hiiliviisaus ulottuu suunnittelusta ja hallinnasta rakentamisen ja hoidon käytäntöihin
- Kaupunkivihreän ilmastohyödyt tuotava osaksi rakentamisen ohjauskeinoja
- Hiiliviisaus toteutettava sosiaalisesti kestäväällä tavalla

<https://cocarbon.fi/tutkimus/hiiliviisaussuosituksia/>

Linkkejä ja vinkkejä

Latvuspeittokartasto

<https://cocarbon.fi/tutkimus/latvuspeittokartasto/>

Havu, M., Kulmala, L., Lee, H.S., Saranko, O., Soininen, J., Ahongshangbam, J., Järvi, L., 2024. CO2 uptake of urban vegetation in a warming Nordic city. Urban Forestry & Urban Greening 94, 128261. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2024.128261>

Leppänen, P.-K., Kinnunen, A., Hautamäki, R., Järvi, L., Havu, M., Junnila, S., Tahvonen, O., 2024. Impact of changing urban typologies on residential vegetation and its climate-effects – A case study from Helsinki, Finland. Urban Forestry & Urban Greening 96, 128343. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2024.128343>

Co-carbon

- Hanke tuottaa tietoa kaupunkikasvillisuuden hiilinieluista ja -varastoista mittaamisen ja mallintamisen keinoin.
- Tavoitteena lisätä tietoisuutta ja edistää hiilensidontaa parantavien päätösten tekemistä.

